

GAZETA HÂRTIBACIULUI

PUBLICAȚIE LUNARĂ A ASOCIAȚIEI „VALEA HÂRTIBACIULUI” ÎN COLABORARE CU PRIMĂRIA ORAȘULUI AGNITA

„Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă” Marcu, 10.44

NUMĂRUL 15, IUNIE 2007
APARE LA AGNITA - PREȚ: 1 LEU

Din SUMAR PRIMA ȘEDINȚĂ A CONSILIILOR CONSULTATIVE ZONALE

- pag. 2

DAREA DE SEAMĂ ASUPRA ACTIVITĂȚII SINDICATULUI PENTRU CREȘTEREA VITELOR DE RASĂ SIMENTAL PE ANUL 1933 FILIALA AGNITA

- pag. 3

AGRICULTURA ȘI O.M.G-URILE

- pag. 3

DE CE REUȘESC NEMȚII?

- pag. 3

Cine nu cunoaște Agnita?

- pag. 4

NU DISTRUGEȚI ARHITECTURA ORIGINALĂ A SATELOR ROMÂNEȘTI!

- pag. 5

PROFESORUL ȘI INSPECTORUL ȘCOLAR VICTOR PĂCALĂ (1874-1955)

- pag. 6

EXAMENUL DE ABSOLVIRE A CURSULUI PRIMAR CENTRUL AGNITA

Învățătorii acestui cerc își înțeleg
misiunea și își fac datoria.

- pag. 6

Îmblătitul grâului și a altor culturi păioase

- pag. 7

Nimănui să nu-i faci rău

Că te vede Dumnezeu

Nu minți și nu fura

Ce-ai aflat nu pitula

A ascunde ce-ai aflat

Însemnează' al fi furat.

(cântare populară)

„Zilele Culturale ale Orașului Agnita” 4 - 5 august 2007

Agnita vă așteaptă să ne bucurăm împreună de manifestările organizate cu ocazia „Zilelor Culturale ale Orașului Agnita”.

Folclorul este reprezentant de formațiile care ne vizitează cu ocazia festivalului „Cântecele Munților”. Ansamblul „Cununa” al Casei de Cultură din Agnita precum și nume cu rezonanță ca Sava Negrean Brudașcu, Nineta Popa, Cristian Pomohaci, Adrian Stanca, Marcel Părău, ne vor delecta sâmbătă 4 august.

Muzica ușoară cu trupe de renume ca Direcția 5, Hara, Danger și Marius Dragomir vor fi prezente duminică 5 august pe scena amplasată în fața poștei.

Vă invităm la Agnita pentru un sfârșit de săptămână de neuitat!

Informații suplimentare la telefon 0269/510465 și pe site-ul www.primaria-agnita.ro

Organizatori Consiliul Local și Primăria orașului Agnita.

(Continuare în pag 5)

Fără Organisme Modificate Genetic (OMG) în câmpurile noastre - Regiuni fără OMG în România

Federația Națională de Agricultură Ecologică (FNAE) împreună cu Centrul de Informare asupra Organismelor Modificate Genetic (InfOMG – România) anunță declararea primei Regiuni fără OMG din România. Un număr de 26 de localități din județul Bistrița Năsăud s-au declarat Zone fără Organisme Modificate Genetic.

(continuare în pagina 2)

Cum salvăm ciurda satului? (II)

(în pagina 4)

ÎN ATENȚIA AGRICULTORILOR

Pentru a beneficia de banii care se acordă pentru suprafețele agricole, trebuie respectate anumite condiții impuse de Uniunea Europeană. Condițiile au fost impuse pentru a se evita degradarea terenurilor agricole. În acest sens Ministerul Agriculturii și Ministerul Mediului au emis următorul:

ORDIN

Nr. 791 din 12 dec. 2006
pentru definirea bunelor condiții
agricole și de mediu în România

(continuare în pagina 2)

ÎN ATENȚIA AGRICULTORILOR

Pentru a beneficia de banii care se acordă pentru suprafețele agricole, trebuie respectate anumite condiții impuse de Uniunea Europeană. Condițiile au fost impuse pentru a se evita degradarea terenurilor agricole. În acest sens Ministerul Agriculturii și Ministerul Mediului au emis următorul:

ORDIN

Nr. 791 din 12 dec. 2006 pentru definirea bunelor condiții agricole și de mediu în România

Art. 1

Începând cu data aderării României la Uniunea Europeană, fermierii români care solicită plăți directe în cadrul schemei unice de plată pe suprafață – SAPS- trebuie să respecte următoarele bune condiții agricole și de mediu.

I Standarde pentru evitarea eroziunii solului:

1. pe timpul iernii, terenul arabil trebuie să fie acoperit cu culturi de toamnă și /sau să rămână nelucrat după recoltare pe cel puțin 20% din suprafața arabilă totală a fermei;

2. lucrările solului pe terenul arabil cu panta mai mare de 12%, cultivat cu plante prășitoare, se efectuează de-a lungul curbelor de nivel;

3. se mențin terasele existente pe terenul agricol la data de 1 ianuarie 2007.

II. Standarde pentru menținerea conținutului optim de materie organică în sol, prin aplicarea unor practici agricole corespunzătoare:

4. floarea-soarelui nu se cultivă pe aceeași suprafață mai mult de 2 ani consecutivi;

5. arderea miriștilor și a resturilor vegetale pe terenul arabil este permisă numai cu acordul autorităților competente pentru protecția mediului.

III. Standarde pentru menținerea structurii solului:

6. lucrările solului pe terenurile arabile cu panta mai mare de 12 %, cultivate cu plante prășitoare , se efectuează de-a lungul curbelor de nivel.

IV. Standarde pentru menținerea unui nivel minim de întreținere a solului:

7. nu este permis suprapășunatul pajiștilor permanente;

8. arderea pajiștilor permanente este permisă numai cu acordul autorității competente pentru protecția mediului;

9. nu este permisă tăierea arborilor solitari și/sau a grupurilor de arbori de pe terenul arabil;

10 prevenirea instalării vegetației nedorite pe terenurile arabile, în special pe cele care nu sunt exploatate pentru producție.

V. Standarde pentru menținerea suprafeței existente de pajiști permanente.

11. menținerea suprafeței de pajiști permanente la nivel național, existente la data de 1 ianuarie 2007.

Art 2.

Bunele condiții agricole și de mediu prevăzute la art.1 sunt obligatorii pentru toți utilizatorii de terenuri agricole care solicită sprijin în cadrul SAPS după data aderării. Aceste condiții sunt obligatorii pentru toate parcelele agricole din cadrul exploatației, indiferent dacă fermierul solicită sprijin pentru toate parcelele sau numai pentru o parte

Art 3.

Controlul respectării bunelor condiții agricole și de mediu de către fermieri se face prin Sistemul integrat de administrare și control gestionat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură.

N.R. În concluzie trebuie reținut că nu-i voie să se ardă miriștile și pajiștile fără aprobare, terenurile arabile nelucrate se curăță de scai și mărăcini, pajiștile nu pot fi ardate și nici pășunate și dealurile se ară de-a lungul pantei. Dacă nu se respectă aceste condiții s-ar putea să vină un control din partea APIA, și să taie subvențiile.

Fără Organisme Modificate Genetic (OMG) în câmpurile noastre - Regiuni fără OMG în România

Cele 26 de localități care s-au declarat Zone fără OMG sunt 2 orașe: Năsăud, Sângeorz-Băi și 24 de comune: Chiochis, Chiuza, Coșbuc, Dumitra, Feldru, Ilva Mare, Ilva Mică, Leșu, Lunca Ilvei, Maieru, Măgura Ilvei, Nimigea, Nuseni, Parva, Poiana Ilvei, Rebra, Rebrisoara, Rodna, Romuli, Runcu Salvei, Salva, Sant, Telciu, Zagra. Toate fac parte din Asociația pentru Protecția Mediului și Prezervarea Resurselor de Apă Pro Someș.

Declarația de Zone fără OMG în România este o declarație de voință, prin care autoritățile la nivel local iau poziție oficială în privința OMG, afirmând că nu doresc cultivarea acestora pe terenul aflat în raza proprie. De asemenea localitățile semnatare ale declarației cer politicienilor relevanți la nivel județean, regional și național să se asigure că nici o plantă modificată genetic nu este / va fi cultivată în întreaga Românie și să se asigure că interesele acelor fermieri din România, care doresc să producă culturi Nemodificate Genetic, vor fi protejate legal și că toate măsurile necesare sunt luate, pentru a evita orice contaminare a pământului și culturilor lor cu OMG.

În anul 2005 România a înregistrat oficial cultivarea a 87.600 ha de soia MG dintr-un total de 130.000 ha semănate cu soia conform Ministerului Agriculturii. Aceasta face ca România să fie considerată drept cel mai mare cultivator de OMG din Europa.

Declarația de Zone fără OMG face parte dintr-un proiect amplu, finanțat în prima fază de GrassRoots din Germania, la care lucrează cele două instituții FNAE și InfOMG – România. Acest proiect are ca scop declanșarea dezbaterilor publice pe tema OMG-urilor în țara noastră.

În prezent în Europa sunt 162 de Regiuni și 4500 de Zone/Municipalități declarate fără OMG. Țările în care s-a promovat cel mai mult acest concept sunt Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Marea Britanie iar lista continuă să crească.

Organismele Modificate Genetic – temă extrem de controversată în întreaga lume, ridică numeroase întrebări privind impactul acestora asupra sănătății umane, biodiversității, agriculturii, legislației etc. În România, țara care se confruntă cu diverse dificultăți pe probleme de agricultură și protecția mediului, în special datorită preconizatei aderări la Uniunea Europeană, populația nu este îndeajuns informată privind riscurile OMG, reglementarea acestora la nivel național și european, reacțiile și

inițiativele comunităților din țările europene la introducerea acestora în mediu.

“Este primordial să fim siguri că alimentele pe care le consumăm și plantele care sunt cultivate nu prezintă nici un fel de riscuri. Dacă acestea ridică serioase semne de întrebare pentru sănătatea și siguranța mediului înconjurător atunci trebuie să așteptăm să fie îndeajuns studiate pentru a răspunde la absolut toate întrebările. În numai 10 ani OMG-urile au ajuns să fie cultivate pe întreaga planetă. De ce atâta grabă? Această Regiune fără OMG este primul mesaj de alertă din partea autorităților locale către autoritățile de la nivel central de stopare a cultivării și comercializării OMG-urilor în România.” declară Grigore Bindea, director al Asociației Pro Someș.

“Voința comunităților europene împotriva OMG este foarte puternică. Se poate vedea că aproape întreaga Uniune Europeană este o mare Zonă fără OMG. Nordul județului Bistrița Năsăud a fost ales pentru începutul acestui proiect datorită numărului mare de soiuri tradiționale care necesită o protecție imediată în perspectiva intenției de eliberare în mediu a unor varietăți de porumb modificat genetic. Această primă Regiune fără OMG din România demonstrează că autoritățile locale iau poziție în cunoștință de cauză față de o problemă în care interesele economice primează în fața securității consumatorului și a drepturilor micilor fermieri.” afirma Dan Craioveanu, coordonator al campaniei OMG, din partea Federației Naționale de Agricultură Ecologică.

VEHICOLELE NEINMATRULATE VOR FI INREGISTRATE LA PRIMĂRIE

Pentru că a crescut numărul mopederelor , a mașinilor și utilajelor autopropulsate utilizate în lucrări de construcții , agricole și forestiere, care circulă prin orașul Agnita, primarul Radu Curcean a cerut Consiliului Local să aprobe un proiect de hotărâre pentru înregistrarea acestora și a vehiculelor cu tracțiune animală , la primărie.

Proiectul a fost aprobat în ședința ordinară a Consiliului Local și posesorii de asemenea utilaje vor trebui să se prezinte până în data de 15. 07. 2007, la primăria din Agnita unde vor fi înregistrate și vor primi o tăbliță de identificare reflectorizată, pe care va fi înscrisă denumirea localității și numărul de ordine înscris în certificat. Posesorii de atelaje au aceeași obligație până la 1 sept.2007. În perioada următoare cei care își procură asemenea utilaje sau atelaje, au termen 30 de zile pentru a le înregistra. Costul tăbliței și a înregistrării este de 25 de lei.

Conform aceleiași hotărâri, neînregistrarea vehiculelor constituie contravenție și se sancționează potrivit prevederilor Codului Rutier.

În aceeași ședință a fost aprobat proiectul de hotărâre privind rectificarea bugetului de venituri și cheltuieli..

Pentru că în trim. I și II s-au făcut economii în valoare de 289000 lei la unele capitol, în special la salarii, primarul cerut consilierilor să aprobe repartizarea lor la alte capitol

Vor fi achiziționate programe informaționale în valoare de 47600 lei , care să asigure o mai bună comunicare între compartimentele funcționale, și se va cofinanța cu 50.000 lei programul SMURD.Pentru târgul de animale se vor cheltui 39.300 lei, pentru prinderea câinilor vagabonzi, 15.000 lei, pentru refacerea spațiului de lactate din piață 15.000 lei, pentru tăierea și toaletarea pomilor 19.400 lei, 14.000 lei pentru achiziționarea de coșuri pentru gunoierul stradal, 10.000 pentru materiale de canalizare pe str. Eminescu și 25 000 pentru confecționat dale pentru trotuare.

Consiliul Local a mai aprobat proiectul de hotărâre inițiat de Comisia de învățământ,cultură, protecție socială, sport și agrement.pri care s-a repartizat un spațiu de locuit în vederea închirierii.

I. Bârsan.

PRIMA ȘEDINȚĂ A CONSILIILOR CONSULTATIVE ZONALE

Cele 10 Consilii Consultative Zonale înființate prin inițiativa primarului Curcean Radu Marius, s-au întâlnit în 18 iunie la prima ședință comună, în care a fost aprobat Regulamentul Cadru de funcționare și au fost aleși președintele, vicepreședintele și secretarul CCZ.

Din regulamentul de funcționare reiese că, „Consiliul Consultativ Zonal este o organizație cetățenească, fără personalitate juridică, apolitică și non-profit, care promovează valorile democrației prin realizarea unui dialog permanent între administrația locală și locuitorii unei anumite zone, asigurând astfel o participare activă a cetățeanului la rezolvarea unor probleme concrete ale colectivității din care fac parte. Funcționează ca parteneri sociali ai Consiliului Local, în vederea identificării și rezolvării problemelor comunității, fiind instrumente de participare cetățenească, în sexopul realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii și proiecte de interes public local”.

Fiecare zonă din oraș și-a ales câte 3-5 membrii CCZ, care sunt voluntari, nu beneficiază de retribuție și nici nu au alte

facilități. Ei vor lucra numai pentru binele comunității și vor fi implicați în procesul de luare a deciziilor, vor fi cei care vor încuraja inițiativa locală și vor promova propunerile comunității pentru a se materializa prin hotărârile Consiliului Local. CCZ-ul este compus din președinte, vicepreședinte, secretar și 1-2 membrii.

Zona I: Aleea Teilor, Aurel Vlaicu, Nouă și Plevna sunt reprezentate de: Efta Doru, Frățiciu Aurel, Baci Gheorghe și Holerga Aurel.

Zona II: Mihai Viteazu, Dealului, Republicii și 1 Decembrie sunt reprezentate de: Bârsan Ilarion, Naicu Nini, Luca Ovidiu și Barbu Adrian.

Zona III: Școlii, Avram Iancu, și Grădinilor sunt reprezentate de: Țerbea Emil, Cioca Traian, Morar Felicia și Mihai Ioan.

Zona IV: Eminescu, Abatorului, Izvorului, Smârdan și Muncitorilor sunt reprezentate de: Vasii Mircea, Avram Aurel, Mohai Ioan și Samoilă Viorel.

Zona V: Horea, Cloșca, Crișan, și Livezii sunt reprezentate prin : Bucur Aurel, Nicula Marcel, Barbu Lenuța și Bulete Eugen.

Zona VI: Bisericii Progrăzii, Grivița și

Floreasca sunt reprezentate prin Lascu Emil, Jurca Ioan și Marin Vasile.

Zona VII: Coveș este reprezentat prin : Părău Axente, Cilan Gheorghe, Tobias Tănase și Coșorean Axente.

Zona VIII: Ruja este reprezentată prin : Hila Angela, Rebegel Marius, Andrei Florean, Buta Emil și Bucur Mihai.

Zona IX: Spitalului este reprezentată prin : Molnar Laslo, Neofit Ioan, Achim Liviu și Polei Ioan.

Zona X: Fabricii este reprezentată prin : Modoi Ioan, Aldea Viorel, Drăghici Victor și Dinescu Constantin.

În prima ședință a fost ales Biroul Executiv al CCZ format din Țerbea Emil președinte, Bârsan Ilarion vicepreședinte și Efta Doru secretar. Primăria va asigura pentru CCZ un sediu și va desemna un grup de legătură permanent pentru a favoriza colaborarea.

CCZ vor fi eficiente în măsura în care membrii săi se vor implica în viața comunității , vor informa primăria despre problemele cetățenilor și pe cetățeni despre problemele primăriei.

I Bârsan

DAREA DE SEAMĂ ASUPRA ACTIVITĂȚII SINDICATULUI PENTRU CREȘTEREA VITELOR DE RASĂ SIMENTHAL PE ANUL 1933 FILIALA AGNITA

Onorată asistență!

Conduși de dorința de a veni în ajutorul plugarului nostru necăjit și al crescătorului nostru de vite, ne-am constituit și am înființat în ziua de 17 Martie 1933, sindicatul pentru creșterea vitelor din rasa simenthal, din această regiune.

Constatând că asemenea asociații înființate de zeci de ani în țările Occidentale, au avut o influență hotărâtoare asupra creșterii și a comercializării vitelor din acele regiuni de creștere și văzând că acele sindicate au avut rezultate atât de îmbucurătoare încât vitele lor s'au perfecționat din toate punctele de vedere și proprietarii au realizat câștiguri frumoase.

În micile noastre gospodării, nu-și poate permite nimeni să facă singur experimentele de natură zootehnică și nici nu poate crește o altă rasă de cât cele prescise, fiind că nu dispune nici de bani și n'are nici pregătirea, deci numai uniți toți crescătorii laolaltă și conduși de aceeași inițiativă și de aceleași idei, vom reuși să ne creștem un animal, în cazul nostru o vacă, care să corespundă cerințelor noastre și să fie adaptată împrejurărilor noastre din toate punctele de vedere.

Și numai în modul acesta ne vom putea urmări scopul, de a crește taurine în mod rațional, pentru a ajunge la o varietate cât se poate mai productivă care să corespundă condițiilor economice locale. Prin urmare care este scopul sindicatului nostru? Tindem cu toate mijloacele științifice și practice să creștem o vacă de rasă simenthal, cu aptitudini mixte care să unească o productivitate cât mai mare de lapte, cu aptitudini bune pentru producerea cărnei și a tracțiunii.

Și așa dar, am înființat acest sindicat atașat fiind ca o filială la sindicatul Mediaș. Țin să mulțimesc tuturor oamenilor cari ne-au dat concursu și ne-au sprijinit în această acțiune zootehnică, în special îi mulțumim D-lui director al Institutului Național Zootehnic, D-lui Profesor Constantinescu, pentru sfaturile bine-venite și domnilor delegați ai aceluși Institut, D-lui Dr. Bonfert și Dr. Brătescu pentru osteneala cu ocazia selecționării lor.

Mulțumesc bărbaiților noștri de încredere, cari ne-au pus la dispoziție mijloace de transport și ne-au găzduit cu ocazia selecționării lor.

Știți că registrele genealogice au fost întocmite în cursul lunii Martie 1933 când am selecționat 179 vaci alor 131 proprietari și 13 tauri comunali în 11 comune.

Am cumpărat clește, mărci de ureche, registre și tipăriturile necesare și am început lucrul. Ne-am întrunit odată pe lună și ne-am consfățuit. Afară de Agnita, am ținut ședințe în comunele Dealul Frumos, Coveș și Proștea. Cu aceste ocazii bărbaiții de încredere ne-au comunicat nașterile și schimbările ivite în luna trecută, în aceste ședințe am ținut prelegeri cu sfaturi practice pentru creștere și alimentație rațională

Cu mare bucurie am constatat că în cursul verei 1933 interesul crescătorilor pentru aderență la sindicat a început să crească mereu încât toamna a fost necesară o nouă selecționare. În cursul lunii Octombrie 1933 am mai selecționat și înscris în sindicat 107 vaci și juninci și 3 tauri comunali.

Dar și mai mare ne-a fost satisfacția văzând că și primăriile au început să înțeleagă rostul sindicatului și ne-au pus la dispoziție tauri selecționați și cu origine cunoscută. Dau ca exemplu comuna Apoșul care a cumpărat cu bani strânși prin arunc comunali, fiind că în buget nu fusese prevăzută suma necesară cumpărării unui taur, cel mai bun și frumos taur provenit din părinți importanți, cu suma de 23000 lei dela expoziția din Mediaș. La fel comunele Agnita, Dealul-Frumos, Ruja și Proștea.

În ziua de 8 octombrie 1933 am făcut prima noastră expoziție în comuna Agnita. Deși islazurile n'au asigurat o alimentație abundentă vremea fiind ploioasă, totuși crescătorii asociați în sindicat au făcut tot posibilul ca animalele expuse să se prezinte cât se poate de bine, ceea ce merită o laudă și mai mare avându-se în vedere că acest sindicat a fost înființat deabia cu șase luni înainte, cu un număr de 179 de vaci-juninci, precum și 14 tauri înscrși, atingând în acest scurt timp până la expoziție deja numărul de 272 vaci și juninci precum și 16 tauri comunali.

**Președintele Sindicatului.
Dr. Hans Rether
medic veterinar**

Articole preluate din Gazeta Hârtibaciului din 5 iulie 1934.

AGRICULTURA ȘI O.M.G-URILE

Ce este un OMG?

OMG_urile (Organisme Modificate Genetic) sunt plante de cultură sau animale aparent normale, cărora, prin intermediul unor tehnici de inginerie genetică li s-au transferat gene de la alte plante, animale, bacterii sau virusuri pentru a le conferi anumite proprietăți noi.

Tehnologia utilizată nu ține cont de legile naturii și nu s-ar putea realiza niciodată pe cale naturală datorită barierei de specie care nu permite încrucișarea între indivizi din specii diferite.

Caracteristicile urmărite prin aceste transformări artificiale sunt rezistența la anumite boli și dăunători, toleranța la ierbicide, precum și factorii de stres cum ar fi temperaturile ridicate, gerul, seceta salinitatea sau aciditatea solului.

Cu toate că, aparent, prin organisme modificate genetic copaniile producătoare își propun să soluționeze anumite probleme din agricultură, acestea nu au reușit să convingă publicul în legătură cu siguranța utilizării acestor produse, iar riscurile utilizării lor sunt mai mari decât presupusele avantaje.

Conform sondajelor oficiale Eurobarometer, majoritatea consumatorilor din UE nu doresc să consume aceste produse, așadar produsele alimentare care conțin ONG-uri sau derivați de la aceștia sunt considerate a fi alimente de calitate inferioară.

Riscuri și dezavantaje pentru agricultori.

Odată eliberate în câmp deschis, fie că sunt culturi de testare, fie comerciale, plantele modificate genetic, nu pot fi controlate pentru că acestea interacționează în mod liber cu întregul ecosistem. Culturile convenționale sau ecologice din jur pot fi impurificate prin polenizare datorită vântului sau insectelor sau pe parcursul etapelor de procesare

Fiind un subiect relativ nou, oamenii de știință nu au avut timp să evalueze toate riscurile acestor OMG-uri

Față de semințele tradiționale adaptate diferitelor regiuni și zone, semințele OMG sunt create pentru a reacționa în mod limitat împotriva unui anumit număr de dăunători, neluând în considerare toată biodiversitatea regiunilor în care se practică agricultura.

Datorită uniformității genetice a culturilor modificate genetic există riscul ca o cultură întreagă să fie distrusă de un singur dăunător nou.

Au apărut deja buruieni rezistente la erbicide neselective (gen Roundup)

Pentru mediile rurale în care este dezvoltat agroturismul, prezența culturilor modificate genetic în micile ferme prezintă un dezavantaj major pentru imaginea acelei zone datorită îngrijorării cetățenilor di toată lumea, care sunt alarmați de riscurile OMG-urilor asupra sănătății și mediului și care doresc ca alimentele pe care le consumă să fie cât mai sigure și mai ecologice.

Îngrijorările pentru micii agricultori se explică și prin faptul că marile companii producătoare de semințe modificate genetic au

o politică extrem de agresivă. Una din consecințele utilizării de semințe modificate genetic este pierderea dreptului de a reutiliza în culturile următoare semințele obținute din recoltă. În fiecare an agricultorul va trebui să cumpere semințele de la producători, creîndu-se astfel o dependență față de acesta. În cazul în care fermierul este depistat că nu a cumpărat semințele din cultură, este pasibil de plățirea unor amenzi și despăgubiri substanțiale către companie pe baza legislației de proprietate intelectuală.

În cazul în care o cultură ecologică sau convențională este impurificată de la o cultură OMG învecinată, procedurile legale greoaie și nerealistice fac practic imposibilă obținerea vreunei despăgubiri.

Consumatorii nu doresc să consume OMG. Aceste produse pot fi profitabile în lipsa unei legislații serioase de etichetare.

Ce se întâmplă în România?

România este cel mai mare producător de OMG-uri din Europa; situația a fost scăpată de sub control de către autorități, populația necunoscând situația reală în această privință.

Oficial, în România s-au cultivat până anul trecut 14 varietăți de soia modificată genetic, toate înregistrate de companii străine.

Anul trecut au fost cultivate 130 000 ha de soia MG conform ultimelor date oficiale de la Ministerul Agriculturii; în același timp Ministerul Agriculturii nu poate garanta că există vreun județ din România în care să nu existe contaminare cu OMG-uri a culturilor.

Soia modificată genetic nu este aprobată pentru cultivare în UE, iar legislația europeană de etichetare a produselor modificate genetic este foarte strictă.

Ce puteți face?

Nu experimentați astfel de semințe care prezintă mari riscuri asupra biodiversității, sănătății umane și producției fermelor mici și mijlocii.

Afișați o poziție clară în favoarea unei agriculturi, durabile și sigure

Autoritățile la nivel local, regional pot semna o petiție către autoritățile centrale românești (Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii etc.), și Comisia Europeană, prin care își declară poziția față de OMG-uri.

Declarați zona, comuna, orașul dvs. o „Zonă fără OMG-uri”.

Consumatorii europeni spun ;NU OMG-urilor: conform sondajelor oficiale Eurobarometer din ultimii ani, în medie 70 % din consumatorii europeni nu vor să consume produse MG.

În prezent în Europa sunt 172 de Regiuni și 4500 de Zone/Municipalități declarate fără OMG-uri. Țările în care s-a promovat cel mai mult acest concept sunt Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania, Marea Britanie iar lista trebuie să crească.

Materialul a fost preluat de la Federația Națională de Agricultură Ecologică (FNAE) și Centrul de informare asupra OMG (InfOMG)

DE CE REUȘESC NEMȚII?

Schimbul de experiență organizat de Fundația Germană de Mediu (DBU) pentru delegația GAL Microregiunea Hârtibaciu a fost un prilej pentru participanții provenind din diverse instituții și ramuri de activitate și având diferite profesii, să cunoască o serie de activități diverse, finanțate din fonduri UE în spațiul rural. Majoritatea vizitelor s-au făcut la ferme agricole care desfășurau și activități turistice, localuri cu mâncăruri specifice, pensiuni, lecții de călărie, pescuit etc.

Trăsătura comună pentru cei care au făcut proiecte și au primit fonduri de la UE este munca directă pentru realizarea programului finanțat. Toți oamenii pe care i-am cunoscut aveau ținută de muncitori și nu de patroni. Nici în unitățile de producție nu am cunoscut directori ci administratori. Cel mai concludent fapt în acest sens mi s-a părut situația de la ferma de bivoli „Bobalis” din Jueterbog

În această localitate au fost case folosite de armata sovietică eliberatoare. După plecarea trupelor de ocupație, casele au fost revendicate și primite de foștii proprietari. Așa se face că unei familii din zona de Vest a Germaniei i s-a retrocedat o casă mare, cu multe acareturi și cu teren arabil în spatele gospodăriei. Fiica foștilor proprietari, soție a unui om de afaceri prosper, trezindu-se cu această moștenire și-a pus problema cum să o pună în valoare. Deși nu s-a ocupat niciodată de agricultură, s-a gândit să investescă o parte din profiturile soțului și să facă în fosta gospodărie a părinților o fermă de bivoli.

A cumpărat juninci de bivoliță din Bulgaria și a creat un nucleu matcă. La data vizitei în fermă erau 80 de bivolițe de lapte și 30 de tineret. De îngrijirea lor se ocupa un angajat și proprietara care a învățat tehnologia preparării laptelui și năravul bivolițelor. Acestea sunt adăpostite într-o

șură mare, sunt în stabulație liberă, nu sunt legate, au furaje fân sau masă verde la discreție iar concentratele sunt administrate numai în timpul mulsului în locul special amenajat. Acesta are șase locuri de muls, laptele ajunge din aparat direct în camera de prelucrare unde este răcit brusc iar de două ori pe săptămână se pasteurizează și se prelucrează, în jur de 2000 litri de lapte din care se fac tot felul de preparate foarte căutate.

În ferma respectivă nu se folosesc nici bice, nici bâte, furci sau alte unelte pentru domesticii bivoli. Așa am aflat și noi, care am mai mâncat lapte de bivoliță și chiar am cărat lemne și fân cu ele, că sunt foarte sensibile, că trebuie să te porți blând, să nu le sperii și să nu le stresezi.

Întrebată, dacă a mâncat vreodată lapte de bivoliță cu mămligă, proprietara ne-a răspuns că n-a mâncat niciodată lapte nepreparat, ceea ce ne-a lăsat fără replică și

fără întrebarea, dacă-i place tocana de vițel.

Dar nu tehnologia creșterii bivoliilor și a preparării laptelui sunt cele mai concludente lucruri observate, deși nu se poate face abstracție de mecanizarea care exclude uneltele cu coadă de lemn, ci concepția privind modul de utilizare a banilor. Doamna respectivă nu a profitat de averea rămasă și de cea dobândită pentru a-și cumpăra o mașină și o vilă cu care să rupă gura târgului. Ea și-a cumpărat de lucru. Și într-o fermă de bivoli este de lucru 365 de zile pe an. Oamenii pe care i-am cunoscut în această vizită nu s-au lădat cu ce au dar erau mândri de ceea ce fac. Nu simt nevoia să demonstreze cât sunt de bogați ori de puternici, ci cât sunt de competenți și de activi. Nu-i preocupă părerea altora despre ei ci părerea bună despre sine însuși. Majoritatea fac ceea ce le place și le place ceea ce fac. De aceea se simt bine și le merge bine.

Cum salvăm ciurda satului? (II)

Istoriografia consemnează faptul că întregul proces de colonizare a germanilor în Transilvania a decurs după dreptul german ținându-se cont de mulțimea de obiceiuri juridice – condiționate de spațiu și timp. Acțiunea colonizatoare a mobilizat mari forțe: de la conducătorii de state până la mediatori (recompensați substanțial aceștia servind ca și călăuze și cunoscând bine teritoriul de colonizat). Mediatorii au avut rolul de „locatori” fiind împuterniciți speciali ai conducătorului statului și având rolul de îndrumare și sprijin atât pentru recrutarea coloniștilor (o întreprindere foarte dificilă aceștia trebuind să fie convinși că aici vor primi mai mult decât ce pierd - părăsind) cât

iarnă sau vară, a treia rămânând pîrloagă (cu o lungime de 776,25 m). Locuințele se aflau în partea inferioară – aproape de ulița satului (cu o lățime de 103 m similar lățimii sesiei). Era exceptat de la măsurare „islazul” satului și lunca din lungul pârâului situat între cele două șiruri de curți. Sesia franconă era o suprafață unitară delimitată clar într-o regiune inițial împădurită și străbătută de multe pâraie, unul fiind ales ca ax principal al așezării pentru a se da forma dreptunghiulară necesară la hotare. Sesii se întindeau pe povârnișuri (în sus și jos) până la lungimi de 2-3 km. Sesia franconă se afla față de cea flamandă într-un raport de 3/2

și pentru a-i ajuta în teritoriul colonizat. Acești mediatori le ofereau coloniștilor – sub formă de împrumut unelte, semințe, etc, el devenind administratorul domeniului, făcând inclusiv jurisdicția. Stăpânul domeniului îi dădea pentru toate serviciile un număr mare de sesii (circa 4-6) în folosință proprie, pe lângă acestea primind și privilegii economice speciale. Documentele de locație emise de conducătorul statului reglementau toate problemele și relațiile între cei trei factori: stăpânul pământului, administratorul și coloniștii. Se acorda imunitate așezărilor rurale (locuitorii fiind liberi), erau scutite de diferite obligații în natură sau muncă și primeau dreptul de moștenire (transmitere ereditară) asupra sesiei în schimbul plății unui cens (bun ereditar contra cens – Erbzinnsacht).

În spațiul de emigrare (sau de imigrare) au fost aplicate două modele de organizare a structurii agrare, modele ce au marcat dezvoltarea economică timp de peste 8 secole. Ambele au fost inițiate în occident și aplicate și la noi deosebire constând nu atât în dimensiunea suprafețelor agricole cât în forma de exploatare.

Primul model – cunoscut sub numele de sesia franconă - era caracteristic domeniilor nobiliare fiind specific mai mult Poloniei. Sesia franconă avea lățimea de 12 nuiete și lungimea de 270 de nuiete (circa 3240 de nuiete pătrate – ce funcție de regiune și lungimea nuietii putea reprezenta circa 25-28 ha). Suprafața era alungită, adaptată plugului cu antetren mobil și era alipită curții și grădinii, fiecare vecin de curte fiind simultan și vecin de lot agrar. Între ogoare era un hat, interzis de arat, satelecu această organizare fiind cunoscute sub termenul „sat cu sesii de defrișare” (din sec. XIX). Aici se practica asolamentul trienal pe trei câmpuri (prim, mijlociu și din spate) sesia fiind de multe ori separată de curte printr-o potecă destinată circulației vacilor spre pășune. Culoarul asigurat vacilor era larg de 1 sau 0,5 „copită”. O sesie – în asolamentul trienal – era însămnântată alternativ cu cereale de

Al doilea model – era sesia flamandă – unde ogoarele fiecărei gospodării erau separate, curțile și grădinile fiind așezate în altă parte. Gospodăriile erau înșirate pe două rânduri regulate închise de-a lungul unei uliți sau în jurul unei piețe. Tipul acesta de sat s-a impus inițial cu precădere în Prusia. Sesia era o suprafață calculabilă – ogorul fiind împărțit în 3 câmpuri relativ identice (pentru asolamentul trienal) iar funcție de structura terenului se împărțeau suprafețe egale în care fiecare își primea partea. O parte a suprafeței rămânea disponibilă pentru comunalii. Vatra satului era așezată pe una sau două sesii speciale scutite de cens.

Satul cu sesii flamande a avut o capacitate mai mare de a realiza o colectivitate decât sesia franconă, aceasta izolând oamenii unul față de celălalt. Fenomenul începea încă din momentul defrișării terenurilor. Cele două sesii crează două tipuri de oameni. Acestea nu sunt simple forme tehnice alese de stăpânul domeniului sau de locatori ci se leagă de firea locuitorilor lor și de locul de unde un proveni. Coloniștii au creat nu numai o migrațiune culturală ci au fost purtătorii unor forme de civilizații primare ce se mai regăsesc și astăzi în întreaga Transilvanie. Sesia franconă s-a răspândit în zone bogat împădurite unde nu trebuiau să existe așezări. Sesia flamandă umplea golurile de locuire fiind adânc răspândită la noi și putând fi întâlnită în regiunea nordică a Meissen, în Silezia, pe cursul mijlociu al Elbei, în Brandenburg, în partea de sud a Mecklenburgului, în Pomerania, Prusia și diferite regiuni din Polonia și Lituania.

Colonizarea pașnică a germanilor pe aceste teritorii locuite avea menirea principală dezvoltarea ținuturilor. Regatul maghiar era un mozaic etnic (curat maghiară fiind numai aristocrația), în mediul rural țărani aserviți reprezentând diferite popoare – aici putând include și vechile popoare nomade clientelare (secuii și cumanii). Sașii au primit de la regalitatea maghiară atât rolul economic și sarcina de a păzi granițele de sud ale Transilvaniei cât și un rol politic.

(continuare în pagina 7)

Cine nu cunoaște Agnita?

Cu toții am auzit de ea, unii au și vizitat-o dar puțini s-au aplecat să-i cunoască trecutul și, mai puțini, să-i intuiască destinul!

Cu o populație de cca. 10.000 de locuitori Agnita este al treilea oraș între orașele dintre Olt și Târnava Mare (după Mediaș și Sighișoara). Fiind situat în centrul Podișului Hârtibaciului – la intersecția diagonalelor Mediaș-Agnita și Sibiu – Sighișoara, și în centrul unui triunghi imaginar format din minicipiile Sibiu-Brașov-Sighișoara, Agnita a jucat, în toate vremurile, un rol central în dezvoltarea întregii zone. Interfluviul Hârtibaci - Olt cu profilul domol – este ușor accesibil comunicațiilor rutiere, fiind deservit de două drumuri rutiere (Agnita – Merghindeal – Făgăraș și Agnita-Chirpăr-Săsăuș – Nou Român - Arpașu de Jos, ultimul fiind în curs de reabilitare ca drum județean); interfluviul Hârtibaci – Târnava Mare este mai greu accesibil, pantele mari fiind o piedică serioasă pentru comunicațiile rutiere (aici este drumul modernizat Agnita – Birghiș – Moșna – Mediaș, perfect accesibil, precum și drumul Agnita – Brădeni – Șaeș – Sighișoara).

Agnita a fost semnalată în documente, pentru prima dată în 1280 – aparținând generației de așezări medievale din care face parte și Mediaș și Sighișoara. Spre deosebire de acestea, Agnita nu a evoluat în sens urban, izolarea sa în mijlocul unei regiuni deluroase, ocolită de linii de comunicații au transformat Agnita într-un important centru al producției meșteșugărești (în sec. XVI- erau 10 bresle) și într-un centru comercial (în 1327 - primește statutul de târg). În sec. XV se clădește fortificația bisericii evanghelice și abia în 1873 se inaugurează prima fabrică în Agnita (de piele și încălțăminte) iar în 1948 Fabrica de mănuși tricotate.

Orașelul Agnita are un profil funcțional destul de complex, fizionomia urbanistică fiind reprezentată de vechea vatră a localității de formă alungită pe direcția ENE-VSV – în lungul văii Hârtibaciului, pe o distanță de aproape 3 km (ceea ce face extrem de obositoare deplasările între extremități, în lipsa mijloacelor de transport în comun locale). Cu excepția câtorva clădiri publice, majoritatea monumente istorice, casele din Agnita sunt construite în stil rural (în ambele variante, românească și săsească). Funcția rezidențială este reprezentată de fondul construit – peste 1000 de imobile, distingându-se trei zone principale de locuit:

- zona arterei centrale – străbătând orașul în lungul șoselei principale – imobilele având funcțiuni diverse (industriale, comerciale, culturale și administrative, etc)
- zona nordică – pe versantul drept al văii Hârtibaciului
- zona sudică – pe versantul stâng al văii, ambele zone fiind preponderent case de locuit.

Centrul localității a fost alterat odată cu construcția actualei primării ceea ce a distrus vechea piață a localității – emblemă a târgului și reprezentativă pentru zonă. Parcurile orașelului însumează peste 20 ha, cel mai important fiind parcul de pe versantul nordic (Steinburg) cu o suprafață de 9,5 ha. Echipeamentul edilitar este substanțial dar necesită ample investiții; Agnita este alimentată cu curent electric – din rețeaua de 15kw - Proștea Mare-Făgăraș și cu gaz metan din rețeaua Botorca-Agnita – Făgăraș. Alimentarea cu apă și sistemul de canalizare este în curs de reanaliză și în perspectivă de reabilitare, aducțiunea de apă existentă (din Munții Făgăraș) urmând a fi înlocuită în următorii ani.

Profilul funcțional al orașului a avut mult de suferit după anii 90, funcțiunea industrială cunoscând un regres total și afectând puternic populația activă iar funcțiunea agricolă având o pondere relativ redusă dată de satele Coveș și Ruja (localități componente administrativ). O analiză făcută în anii 1962 preciza că din 9597 ha – teritoriul administrativ al orașului – suprafața agricolă măsoară 6381 ha (66,5%) din care 3110 ha arabil, 1954 ha pășuni, 1093 ha fânețe și 224 ha livezi. Sectorul zootehnic era reprezentat, în 1959, de 2850 de bovine (din care 1560 de vaci și bivolițe), 3400 porcine, 5200 de ovine iar producția de lapte se ridica la peste 3 milioane de litri!. Atunci se preconiza înființarea în jurul Agnitei a unei zone cu economie preorașenească axată pe producția de legume, fructe, produse lactate, etc.

Funcțiunea turistică este neînsemnată în pofida faptului că atât în oraș cât și în împrejurimi există reale obiective de interes turistic și cultural-istoric.

Strategia de dezvoltare economico-

socială a localității ar trebui abordată de la resursele existente atât în domeniul agricol cât și al serviciilor, comunicațiilor și nu în ultimul rând al turismului. Nu trebuie neglijat faptul că podișul Hârtibaciului reprezintă o resursă ecologică prețioasă pentru tot sudul Transilvaniei iar dezvoltarea economică a întregii zone poate valorifica această mină de aur ce o reprezintă agricultura tradițională cu produsele ei specifice.

Reafirm că Agnita are un grad redus de urbanizare deci și o capacitate redusă de a urbaniza satele din jur, dar fondul cel mai de preț sunt oamenii; hârtibăcenilor li s-a dus vestea că sunt oameni ospitalieri, deschiși și plini de optimism iar obiceiurile acestor alocuri mai păstrează ceva din spiritul arhaic de altădată.

Veniți la Agnita de Zilele orașului pentru că aici mai puteți savura farmecul de odinioară al sudului Transilvaniei.

Marius Halmaghi

„Zilele Culturale ale Orașului Agnita”

4 - 5 august 2007

(Continuare din pagina 1)

Programul Manifestarilor

sambata 4 august

- ora 15 - primirea invitaților- Primaria Agnita
- ora 16- parada ansamblurilor participante la Festivalul Internațional de Folclor “Cantecele Muntilor”
- ora 17 - deschiderea manifestarilor;
- ora 17,30 - spectacol de cantece si dansuri populare; prezinta ansamblurile din: Bulgaria, Franta, Republica Moldova, Taiwan si ansamblul profesionist “Cindrelul- Junii Sibiului” - Director artistic Silvia Macrea
- ora 20 - recital sustinut de solistii de muzica populara: Marcel Parau, Adrian Stanca, Cristian Pomohaci, Nineta Popa, Sava Negrean Brudascu - acompaniaza orchestra Centrului Judetean pentru Conservarea si Promovarea Creatiei Populare Sibiu;

duminica 5 august

- ora 16 - program artistic sustinut de scolile si gradinitile din oras
- ora 17- spectacol-Ansamblul “Cununa” al Casei de Cultura “Iarion Cocisiu” Agnita- coregraf, inv. Ioan Sarbu;
- ora 19 - concert ul trupelor de muzica usoara: Danger, Hara, Directia 5 si Marius Dragomir, Iustin.
- ora 22,30 - foc de artificii

In saptamana 1-4 august vor avea loc:

- manifestari sportive (handbal, baschet, volei)- Sala de sport din incinta Colegiului Tehnic “August Treboniu Laurian” si fotbal- Stadionul orasenesec;
- spectacol de teatru (trupa Steep by Steep a Casei de Cultura “Iarion Cocisiu” din Agnita- instr.prof.Virgil Bara
- expozitie de carte scolara- Centrul de Documentare si Informare- Colegiul Tehnic “August Treboniu Laurian” Agnita si Biblioteca oraseneasca ;
- „Mocănița Hârtibaciului între trecut și destin”- expozitie foto documentară organizată de Asociația Ecomuzeul Regional Sibiu la Muzeul de Istorie al Vaii Hartibaciului;
- concert sustinut de corul “Sf. Nicolae” dirijor prof. Doru Nitescu

Satul românesc contemporan este moștenirea lăsată nouă de meșterii anonimi ce l-au edificat. Satele din sudul Transilvaniei păstrează frumusețea arhitecturii sec. XVIII-XIX. Fronturile de străzi indică o organizare spațială unică trădând o cultură și un sistem de valori adânc înrădăcinat în tradiția urbanistică locală.

NU DISTRUGEȚI ARHITECTURA ORIGINALĂ A SATELOR ROMÂNEȘTI!

Cineva spunea „nu lăsați arhitecții să proiecteze în mediul rural”. Până în prezent localitățile rurale s-au dezvoltat într-un ritm lent respectându-se norme cutumiare, meșterii locali refăcând fațade și clădiri după regulile locului. Ultimele decenii au condus la o adevărată agresiune asupra fondului construit. Aceasta se datorează mai multor actori:

- locuitorii (atât cei care s-au născut și au crescut în sate cât și cei potențiali ce doresc o casă de vacanță și doresc să beneficieze de confortul interior urban)
  - proprietarii (publici și privați) ce doresc să investească în lucrări de reabilitare zonală
  - comerțul și serviciile locale
  - administrația locală (principal responsabil pentru gestiunea reabilitării zonale sau locale)
  - administrația județeană și centrală - aceasta subvenționând alocații pentru locuințe sau contribuind defectuos la renovarea de instituții publice locale
  - investitorii privați ce investesc în clădiri rezidențiale
- Dacă în Europa occidentală există reglementări clare și riguroase pentru a proteja locuitorii și valorile istorice și culturale ale zonelor și centrelor ce urmează a fi reabilite, la noi acestea lipsesc. Se știe că, în vest, se acordă ajutoare financiare pe de o parte proprietarilor investitori (ajutoare de construire) și pe de o parte particularilor (ajutoare către persoane).

Oamenii politici români ar trebui să analizeze cu mare responsabilitate două aspecte centrale ale dezvoltării spațiilor urbane și rurale: în primul rând trebuie să se aplece spre înțelegerea semnificațiilor reale a cadrului de viață (în continuă transformare datorită evoluțiilor tehnice) iar în al doilea rând vor trebui enunțate perspectivele politicii românești privind cadrul de viață (în perspectiva dezvoltării și evoluției populației). Fondul de locuințe din mediul rural însuma peste 3,7 milioane de locuințe, reprezentând 46,9% din fondul total de locuințe (la nivelul anului 2003). Orice analiză în mediul rural trebuie să se aplece asupra dotărilor și serviciilor, fiind sate în care acestea lipsesc cu desăvârșire.

Și totuși avem reglementări în privința păstrării fațadelor clădirilor monument istoric sau a celor situate în zona de protecție (în mediul rural este stabilită zona de protecție la 200 m).

Pentru ce să înlocuim:

- **porțile de lemn** cu porți de fier și să dărâăm arcul porții, când acestea pot fi restaurate? Modificarea arcului porții poate duce la scăderea valorii de piață a clădirii!
- **ferestrele cu tâmplărie de lemn** cu cele din PVC ce duc la apariția condensului și afectează și imaginea istorică a fațadei? Toate ferestrele vechi pot fi recondiționate chiar cu forțe proprii, evitându-se astfel lucrările costisitoare de înlocuire!
- **obloanele de lemn** cu ruloari de plastic ce se deteriorează rapid și arată și foarte urât? Obloanele de lemn asigură o bună protecție termică și fonică și pot fi renovate chiar cu forțe proprii!
- **țigla veche solz** cu alte modele? Repararea acoperișului faceți-o tot cu țigla

solz, păstrând dimensiunile acoperișului și ale lucarnelor vechi ce trebuie păstrate! Nu modificați planul acoperișului pentru că distrugeți tot frontul de clădiri istorice din care face parte clădirea Dvs. Astfel afectați valoarea istorică a întregului sat!

- **pavajul vechi din piatră** cubică sau de râu? Betonarea sau asfaltarea curții împiedică evaporarea apei din sol, introducând igrasie în fundațiile caselor, pe când vechiul pavaj dă un aspect foarte frumos curților, putând fi amenajate mici terase unde să petreceți timpul liber!

Nu renovați fațada clădirii cu tencuială de ciment sau cu socluri de marmură sau gresie!!! Acestea mențin umiditatea în ziduri și nu sunt materiale tipice pentru centrele istorice și satele noastre! Renovarea trebuie să păstreze intacte elementele decorative (ancadramente, cornișe, soclu, brâie) și să utilizați doar tencuiala drișcuită și zugrăveli în culori pastel!

Pe nimeni nu impresionează culorile turbate, pe care unii le folosesc să atragă atenția. Cineva spunea că aceste culori stridente și provocatoare sunt adevărate culori de război, ce te răscolesc și irită ochiul la simpla vedere. De multe ori poți spune că este o adevărată poluare coloristică! Unde sunt principiile vecinătăților, spiritul lor de înțelegere și consultare. Până nu demult nimeni în sat nu-și permitea să sară calul, iar gura satului era cea mai mare pedeapsă pentru cineva cu frică de D-zeu. Spiritul individualist și orgolios, plin de fățarnicie și lipsit de adevărata onestitate începe să corupă și să penetreze și spațiul rural tradițional. Nu credeți tot ce vedeți, pentru că de multe ori este numai spoială, iar afară e spoit gardul și înăuntru e leopardu!

Sigur o să mă întâlnesc cu multe cunoștințe să-mi spună că n-au știut cu ce să dea, alegând vopseaua lavabilă de pe raft, grăbindu-se să termine investiția!

Și eu o să le spun că peste tot sunt binevoitori iar bătrânii din sate sunt primii ce trebuie consultați când vrei să-ți renovezi casa. Cum se explică faptul că în sate găsim clădiri de cinci secole, renovate o dată sau maxim de două ori?

Majoritatea construiește cu graba celui ce a câștigat ușor banii! Dacă vrem să lăsăm lucruri de calitate nepoților noștri este suficient să gândim de două ori înainte de orice investiție! Altfel o să vedeți cum nepotul scoate bani grei să scape de ferestrele termopan din plastic (vezi occidentul) pentru că nimeni nu le vrea, nefiind biodegradabile!

Atenție la materialele din care construiți!!!

Strămoșii noștri au trăit natural și ecologic! Noi?

Asociația Ecomuzeul Regional Sibiu
Marius Halmaghi

EXAMENUL DE ABSOLVIRE A CURSULUI PRIMAR CENTRUL AGNITA

Învățătorii acestui cerc își înțeleg misiunea și își fac datoria.

În ziua de 18 iunie 1934 s'a ținut în Agnita „Examenul de Absolvire” al elevilor din cl. a VII din comunele; Agnita, Dealul-Frumos, Ruja, Proștea și Vărd, sub președinția vrednicului și iubitul fost revizor în trecut D-I Ioan Șerban.

Examenul a fost din două lucrări scrise, Limba Română - două subiecte: 1) Bogățiile României și 2) Războiul pentru întregirea neamului.

La Matematici două probleme; 1) Geometrie (destul de grea) și 2) cu aflarea dobânzii pe an, luni și zile.

Deși problemele și subiectele au fost destul de grele, și tot atât de frumoase, elevii le-au rezolvat în scurt timp și le-au compus așa fel încât i-au uimit pe toți membrii comisiei.

Oralul a fost foarte serios cu întrebări grele care cuprindeau și chestiuni de școli secundare. Dar îndemânarea întrebărilor D-lui preș. Ioan Șerban și a învățătorilor le făcea să fie ușoare și pline de haz încât copiii răspundeau răsăd și cu o dragoste nouă și

în grabă câștigată atât față de D-lui cât și de D-nii învățători cari și-au arătat iubirea și blândețea față de ei.

Aceasta dovedește că învățătorii sunt la datorie în totdeauna și muncesc cu dragoste sufletească și cu conștiința trează în orice moment.... Și aceasta nu o poate dovedi nimeni altul... fără bunul D-zeu care știe și vede toate... și al doilea „Copiii” cari în fața examenului, răsăd și-au arătat cunoștințele căpătate de pe buzele arse de .... suferinți... ale învățătorului ...vânătorului... de „suflete cari le adună, de fragete, la un loc, le formează... și după 7 ani le închină acestei frumoase și bogate României, după cum însuși elevii au spus-o în lucrările lor.

Fie mândrii și împăcați sufletește forurile școlare de învățătorii lor. - Care tot deauna au știut și știu să-și facă datoria, față de școală, Țară, Rege, și Dumnezeu stăpânitorul și tatăl întregii omeniri.

R. Ganea.

N.R. Din păcate nu cunoaștem cum s-au desfășurat examenele și care sunt rezultatele din anul 2007, de la școlile din Agnita și împrejurimi.

PROFESORUL ȘI INSPECTORUL ȘCOLAR VICTOR PĂCALĂ (1874-1955)

Iată un alt nume de dascăl ilustru intrat în uitare de aproape o jumătate de secol! Într-un fel, această „uitare” este explicabilă, căci el a trecut la cele veșnice la 29 noiembrie 1955, deci în plin regim comunist, când „clasa muncitoare” nu mai dorea să cunoască marile valori ale trecutului.

Victor Păcală s-a născut la 12 decembrie 1874 în satul Dealul Frumos, lângă Agnita, numit pe atunci Șulumberg, aflat în „comitatul” Târnava Mare - unde tatăl său Mihail (originar din Sighișoara) era preot. Probabil a făcut școala „poporală” din sat, ori mai degrabă una săsească din Sighișoara, după care a urmat cursurile Gimnaziului evanghelic-luteran de acolo (1885-1893), unde a susținut și examenul de „maturitate”. S-a înscris apoi la Institutul teologic din Sibiu - unde a fost coleg cu Vasile Stan, viitorul episcop al Maramureșului -, terminând cursurile acestuia în 1896. Un an a funcționat ca „practicant” la Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu, după care, în 1897, a obținut un „stipendiu” pentru a-și continua studiile universitare. S-a înscris la Facultatea de Filosofie a Universității din Budapesta, obținând, în 1901, diploma de profesor de Istorie și Geografie. Dornic de a-și îmbogăți cunoștințele, încă din anii studenției a făcut mai multe călătorii de studii în Dalmația, Italia, Africa și Asia Mică, publicând o serie de articole cu privire la cele văzute, în diferite periodice.

Reintors la Sibiu, în toamna anului 1901 a fost numit profesor la „Școala civilă de fete a Asociațiunii” (Astra), unde a funcționat până în 1909. Paralel, a funcționat și ca profesor suplinitor în „secțiunea” teologică a Institutului sibiuan, unde a predat Introducerea în Teologie (1902/1903, 1904/1905 și 1905/1906, dar numai din 12ianuarie 1906).

În toamna anului 1909, a fost numit profesor în „secțiunea pedagogică” a Institutului, unde a funcționat până în 1919. Pe lângă Istorie și Geografie, în unii ani școlari a mai predat și Limba germană, iar în „secțiunea teologică”: Istoria Bisericii Române (1909-1911), după plecarea lui Ioan Lupăș la Săliște, Psihologia (1914-1916) și Istoria României (1918-1920), materie absolut necesară atunci, căci ea nu fusese studiată în școlile germane sau maghiare pe care le urmaseră studenții teologi. Deci a fost coleg cu marii profesori de până în 1918: Vasile Stan, Aurel Crăciunescu, Nicolae Bălan, Ioan Lupăș, Onisifor Ghibu, Pavel Roșea, Silviu Dragomir, Romulus Cândea, Ascaniu Crișan și alții.

După separarea celor două secțiuni în 1919 și crearea Școlii normale „Andrei Șaguna”, și-a continuat activitatea în cadrul acesteia încă doi ani, tot ca profesor de Istorie și Geografie. În 1921 a fost numit inspector general pentru învățământul secundar, în Ministerul Instrucțiunii din București, funcție pe care a deținut-o până la pensionare,

probabil în 1934. Spre sfârșitul vieții s-a reîntors în Sibiu.

În orașul Sibiu, a fost un membru activ al Astrei, precum și membru mirean în Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei, din partea „cercului” Agnita încă din 1906 până în 1949.

Deși era un om cu pregătire aleasă, a scris relativ puțin. În afară de însemnările de călătorie de care pomeneam, a publicat și câteva articole privitoare la comuna Rășinari în reviste de specialitate din Budapesta. A mai publicat diverse articole în „Telegraful Român” și în „Anuarul Școlii civile de fete a Asociațiunii” din Sibiu.

Opera sa cea mai importantă este Monografia satului Rășinari (Sibiu. Tipografia Arhidiecezană, 1915, VII + 528 pagini), premiată de Academia Română în anul 1916, considerată de specialiști ca una din cele mai remarcabile lucrări în acest domeniu. În primul capitol tratează probleme de geografie, geologie, floră, faună; capitolul următor prezintă istoria satului, precum și probleme de demografie și folclor (creații populare, obiceiuri de botz, nunta, înmormântări și sărbători, cântece și jocuri); un alt capitol este consacrat problemelor economice ale satului (agricultură, păstorit, industrie casnică și comerț); altul problemelor religioase (cu istoricul parohiei și prezentarea bisericilor) și situației învățământului. Partea a doua se ocupa în exclusivitate cu probleme de etnografie (casa de locuit, construcțiile gospodărești anexe, inclusiv cele legate de păstorit, unelte agricole etc.). Partea a treia o formează „Ornamentica” (din lemn, fier, piele, textile, ouă). Lucrarea era rezultatul unor cercetări pe teren, de mai mulți ani, beneficiind și de sprijinul binevoitor al unor specialiști din Ardeal și Budapesta, dar mai ales al unor preoți și credincioși din Rășinari.

Mai târziu, a publicat un studiu despre învățământul normal în Transilvania (în volumul „Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul”, II, București, 1929, p. 1035-1055). În manuscris i-au rămas două lucrări: una despre românii din Mărginimea Sibiului, alta despre macedoromâni. Cine știe pe unde sunt și dacă mai sunt!

Acesta a fost venerabilul dascăl, trecut în veșnicie la 29 noiembrie 1955 în Sibiu atât de drag lui, căruia i-a dăruit cei mai frumoși ani ai vieții. A fost prohodit în catedrala mitropolitană din Sibiu, la 2 decembrie 1955. Au vorbit arhiepiscopul Teodor Scorobeț, rectorul Sofron Vlad și profesorul universitar pensionar Onisifor Ghibu, precum și preotul Broțe din Rășinari, în semn de recunoștință pentru cercetările pe care le-a făcut asupra parohiei pe care o păstora; i-a adus o ultimă cinstită și o delegație de credincioși rășinarieni.

Bibliografie: Păcurariu, Mircea, Cărturari sibiieni de altădată, Cluj-Napoca, 2002 (pag. 416-417)

REVEDERE

După 40 de ani s-au regăsit din nou pentru a patra oară, au luat loc în băncile din clase și diriginții Sofron Constanța și Torofias Harilaus au strigat catalogul. Au răspuns prezent 35 din foștii colegi absolvenți ai Liceului din Agnita promoția 1967. Unii au lipsit motivat, alții nu vor mai veni niciodată. Pentru cei din urmă au pășit în biserică, au aprins câte o lumânare și au participat la o slujbă de pomenire.

Bucuria celor care s-au revăzut, cu chipurile mai mult ori mai puțin schimbate, dar cu spiritele tot atât de tinere ca în urmă cu 40 de ani a fost sărbătorită la restaurantul „La Prut”, unde amintirile s-au depănat până spre ziua și au fost reluate a doua zi în dorința de a prelungi clipa regăsirii.

Le urăm ca peste 10 ani să se revadă tot atât de fericți ca sunt împreună.

I.B.

foto Ignat Costică

FULGERUL

Între Dumnezeu și Dracul cu armata lui de duhuri rele și necurate, se duce un război crâncen, de la facerea lumii și până astăzi.

Dumnezeu îl urmărește cu ceata lui de sfinți și de îngeri și oriunde întâlnește un drac și pedepsit sau omorât, că altfel s-ar înmulți dracii, de n-am mai putea de răul lor. Dintre toți sfinții din cer, cel mai înverșunat dușman al dracilor e Sf. Ilie. Acesta se plimbă prin nori cu carul său de foc și ori de câte ori vede un drac, Sf. Ilie îl plesnește cu biciul său cu pleasă de foc, de-l trăsnește. Când vede mai mulți draci, atunci Sf. Ilie dă cu tunul. Fulgerul, tunetul și durduitul trăsnetului, nu e altceva decât bubuitul și împușcatul tunului lui.

Dracii, cum îl aud, caută să se ascundă, care încotro vede cu ochii prin buturugi, prin

clădiri, în hornuri sau chiar în oameni și dobitoace. Dar Sf. Ilie îi găsește și-i trăsnește și acolo. Pe lângă focul care se vede, Sf. Ilie pune în tun și o piatră ascuțită ca o cutie, cu care împușcă Sf. Ilie pe Necurat. Când nu lovește pe vreun drac, cutea se înfinge adânc în pământ. Oamenii caută astfel de pietre și le scot din adânc, pentru că sunt bune de leac și dă putere celui care le are.

În contra trăsnetului oamenii se feresc cu cununi de sănzien, aruncate pe casă, cu urzici, ramuri de sălcii și se poate goni cu ramură de alun. (Șerpii trăsnetului, ca și șerpii pământului, mor din atingerea nuielii de alun.) Dar mai ales, făcându-și cruce mereu, pentru că diavolii nu se pot apropia de cruce nouă și astfel nefiind nici un drac prin apropiere, nici Sf. Ilie nu trăsnește.

VÂRSTA OMENEASCĂ

Nu mult după asta, Dumnezeu se socoti, că odată ce-a hotărât moarte pentru toate vietățile pământului, în urma păcătuirii lui Adam, ar trebui să le statornicească și veleurile, adică anii vieții fiecăruia.

Așadar, trimise îngerii și arhanghelii, prin toate colțurile lumii și, prin sunete de trâmbețe și surle și prin strigări, adună toate vietățile. Când fură toate adunate, veni și Dumnezeu și, așezându-se pe tronul adus de îngeri, începu să le hotărăscă veleatul.

Lui Adam, deci omului, îi dădu treizeci de ani.

După Adam veni la rând măgarul, Dumnezeu, când îl văzu așa de mare îi dădu cincizeci de ani, că-și zice că el poate să îndure mai mult.

Dar măgarul cum auzi una ca asta, începu să zbiere și să se roage de Dumnezeu să-l mai ușureze, pentru că și așa el toată viața trebuie să care la poveri și-i prea mult pentru el. Dumnezeu îl ascultă și se îndură la rugămintea lui și luându-i douăzeci de ani din viața măgarului, le dădu lui Adam, pe care îl văzuse cam nemulțumit.

Pe urmă veni câinele și Dumnezeu îi dădu patruzeci de ani de viață. Câinele începu să urle și să se tânguie;

- Vai de mine și de mine! Patruzeci de ani să stau afară în vreme de frig și de zloată, ori de zăpușeală la ușa stăpânului meu și să mănânc oasele de la mesele lui. E prea mult pentru mine, Doamne! Mai scade-mi, din

veleatul meu, că mare bine mi-ai face.

Și Dumnezeu îi scăzu și lui douăzeci de ani și le dădu lui Adam care tot nu se mulțumise nici cu anii măgarului.

Veni la rând maimuța, căreia Dumnezeu îi socoti șazeci de ani. Maimuța plânse și se rugă să-i mai scadă că e prea mult să fie batjocura tuturor oamenilor și a vietăților din păduri. Dumnezeu îi scăzu și ei 10 ani, dar atâta se rugă maimuța, încât îi lăsa numai trezeci de ani, iar alți treizeci le luă și le dădu tot lui Adam.

- Ești mulțumit acum, Adame? îl întrebă Dumnezeu.

Adam de frică să nu-l supere pe Dumnezeu și să-i ia și ce i-a dat, s-a mulțumit cu anii care i-a primit. De atunci Adam a mai trăit trezeci de ani, așa cum i-a sorocit Dumnezeu de la început. După asta a urmat cei douăzeci de ani ai măgarului, în care ani, oamenii cei dintâi, ca și cei ce au venit în urma lor, dădeau în brânci de muncă și căutau chinuții și necăjiți să adune ceva pentru copiii lor. Urmară apoi, până la șaptezeci de ani, anii câinelui, când nu se mai dezlipiau de casă și erau mâniași, când venea cineva să le tulbure liniștea. Iar de la șaptezeci în sus, până la o sută, vin anii maimuței, când omul intră în doaga maimuței și ajunge de râsul și batjocura copiilor.

Și de atunci și până astăzi tot așa a rămas.

Mihai Olinescu

CHIROMANȚIE

Vine o vreme, un timp, o etate
Când privind înspre palmă, pieziș
Te pomenești că din semnele toate
Linia vieții s-a sters pe furis

Linia vieții mele, cicatrice în palmă
A început să se vindece, a început să se treacă
Până mai ieri dojenită cu blestem și sudalmă
Albia ei e mai scurtă acum. Și mai seacă.

Timpul se scurge prin șanțul ei sinuos
Ridul adânc al destinului meu se încheie
Undeva ascuns după degetul mare, spre os
Zăgazul căderii finale în beznă scânteie.

E o cicatrice urâtă linia vieții mele
Ca și cum plugul sorții apăsător de poveri
Inima ar fi căutat-o cârnii rebele
Deasupra de simțuri și mai adânc de dureri

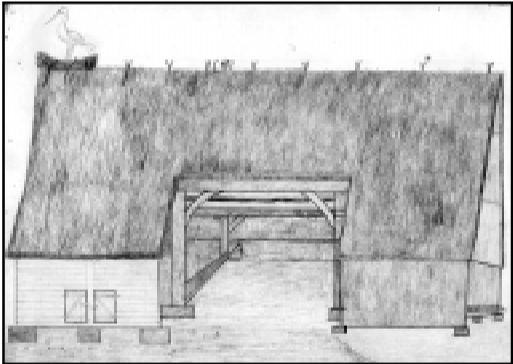
E o mărime pe care nu o-nțeleg.
Arcul de timp ce-l exist, ce-l simt viu
Nevoit să-l parcurg cu durere, întreg
Și albia curgerii mele, să o sap în pustiul!

Nicu Ganea

Îmblătitul grâului și a altor culturi păioase

Prin grija d-nei Lucia Rodina am primit la redacție un inedit material despre „sistemul de treierat din timpul cunoscut până în prezent” redactat de d-l Mild Andrei în Bergatreute, originar din Pelișor nr. 19. Relatarea este inedită prin amănuntele și stilul propriu folosit, specific săsesc, astfel încât pentru o mai bună înțelegere a trebuit armonizat textul, corectându-se anumite exprimări.

Acum vreau să explic în legătură cu treieratul – prin desene – așa cum mi-a explicat un cetățean - Schuster Mihai - născut în Pelișor (în 1897) unde a și crescut și a făcut stagii militare (în 1917-1918). După război a plecat la București – unde și-a găsit de lucru și a petrecut cea mai mare parte din viață, acolo căsătorindu-se și crescând cele trei fete. În anii 1960 a reușit să emigreze în R.F.G. și nu s-a mai întors în localitatea natală Pelișor (Măgărei) până în anii 1981, 82 și 1985 când și-a petrecut concediu la mine (autor). Aici mi-a povestit cum tatăl lui Schuster Ștefan a fost omul care a adus prima mașină (un fel de agregat – mașină de treierat), în 1908, în Pelișor. Agregatul se compunea din două părți: partea întâi treiera totul (paie, pleava, boabe de grâu, buruieni) în timp ce partea a doua era vânturătoarea; aici se alegea paiele cu furcoale și cu o greblă iar pleava mărunțită și boabele de grâu luându-se cu găleți, corfe și niște coșuri

împletite se golesc deasupra vânturătorii unde un „vânt” (curent) destul de puternic suflă pleava rămânând boabele frumoase și curate, numai bune pentru măcinat la moară. Proprietarii utilajului trebuiau să angajeze 8 oameni sănătoși și puternici. Trebuie precizat că la partea din față avea două manivele unde de fiecare cap seceau câte doi bărbați. Lucru se împărțea în două ture (deci 4 bărbați la o tură), pe tură trebuind îmblătit (de sucit) 100 de snopi; apoi se schimbau și cei ieșiți din tură aveau dreptul la odihnă și la un pahar de rachiu și o felie de pâine dată de proprietarul curții unde se îmblătea. Lucru era tocmit înainte de treierat, proprietarii casei asigurând toate mesele zilei de lucru.

LEGENDA RÂULUI DE DOR (ALTRUISM)

Demult, un râu ce curge în aval
S-a răzgândit și s-a oprit privind spre mal.

I-a zis: - mi-e dor de munte, foarte dor,
Aș vrea să mă întorc acasă, la izvor!

Dar malul i-a răspuns: - E peste poate!

Nu poți să te oprești, stai și socote! Nu-i vorbă doar de mine, dar arinul?

Cum poate să suporte astfel chinul? Cu apa, de te-ntorci înspre izvoare, Amarnic asupești pe fiecare.

Morarul-și va seca pe loc uiumul, Iar în livadă, fructele-or să sece,
La fel și câmpul fără apă rece;

La păsăret îi vei strica hodina, Nici rufe nu mai spală gospodina,
Iar ciurda când o fi să se adape,

Va fi doar smârc aici în loc de ape; Adu-ți aminte scaldă de plăcere
A țâncilor și-a sălciei mângâiere!

Cum poți să schimbi deodată legea firii,
Pentru un moft și-n numele iubirii?

- Of, malule, mă umpli de tristețe,
Când te gândești la propria frumusețe!

Arinul, păsăretul și morarul,
Sau salcia și ciurda, grădinarul,
S-au învoit cu mersul meu în munte

Și seceta găsit-au să înfrunte,
Căci vântul le-a venit în ajutor
Și apă le aduce cu un nor.

Credeam c-ai înțeles și că îți pasă,
De dorul meu de munți și de acasă.
Așa cum vrei mereu să-ți fie bine,
Gândește-te o clipă și la mine!

Căci, dac'ar fi ca să mă sece dorul
Și-n munte s-ar slei de tot izvorul,
Atunci tu ai rămâne pe vecie,
O răpă îmbrăcată-n bălărie.

Iar trupul ți s-ar umple de noroaie,
Târâte de șuvoaiele de ploaie!

Atât i-a spus și a pornit agale,
Ducându-și unda lină înspre vale,
Dar și-a vestit iubirea printr-o boare
Și păstrăvi ce înoată spre izvoare.

Ovidiu Oană - poezii

Cum salvăm ciurda satului? (II)

(continuare din pagina 4)

În sec. XII-XIII - economia acestor meleaguri era una naturală baza asigurând-o agricultura și creșterea vitelor. Cea mai mare parte a coloniștilor germani erau țărani. Problemele satului erau coordonate de „greavi” și de primar (villicus, Hann). Țăranii sași au primit loturi egale, excepție fiind greavii și prelații. La comun rămânea „pădurea blahilor și a pecenegilor”. Se cultiva grâu, orz, ovăz și secară pe sistemul rotației culturilor pe toate ogoarele, excepție făcându-se pe locurile cultivate cu viță de vie.

Creșterea vitelor le asigura țăranilor atât hrana cât și necesarul de animale de tracțiune (vite și cai). Animalele pășteau în timpul zilei pe izlazurile comune, iar noaptea erau mănate într-o îngrăditură din mijlocul satului; în gospodărie erau crescute animalele mici.

Dezvoltarea economică a spațiului rural s-a făcut treptat fără „hiatusuri” condițiile fiind asigurate de noile materiale de construcție (în locul caselor de lemn sau caselor de chirpici au apărut cărămizile – fapt ce au condus la dispariția marilor incendii), apariția treptată a meșteșugurilor și a târgurilor ce a condus la reamenajarea spațiului construit.

Dar ceea ce este mai important este că diviziunea muncii și apariția regimentelor de grăniceri – forme moderne specializate în apărarea granițelor de sud ale Transilvaniei au generat noi forme de asociere locală. Mulți cititori au cunoscut păscutul vacilor pe marginea șanțului fiecare ducându-și cornutele la păscut – situație întâlnită și azi în sate din sudul țării.

Cărmuitorii austrieci au inventat o nouă instituție locală, instituție ce, fără forme scrise, s-a păstrat nealterată de secole, tocmai datorită avantajelor economice deosebite. Astfel, decât să existe ocupat câte un om din fiecare gospodărie cu păscutul animalelor, s-a creat ciurda satului, un singur om mănând zilnic în pășunea comună animalele satului și având grijă ca seara să le aducă mâncate și apă acasă. Astfel toți membrii familiei erau disponibili pentru alte lucrări: la câmp, în grădină, în cadrul gospodăriei, în spațiul atelierelor de meșteșugari, la armată, etc.

Această instituție avea legile ei nescrise dar cunoscute și astăzi de bătrânii și toți cei ce au trăit la țară. Se discută mult despre bălegarul ce-l lasă vacile la trecerea pe ulițe. Știați că ce făcea licație în sat cine să ia acest bălegar. Omul plătea să strângă acest bălegar fiind strict necesar pentru gunoarea viței sau grădinii din sat. Venea cu căruța după trecerea ciurdei și-l aduna cu lopata aruncându-l în coșul căruței. Când nu se găsea om, fiecare gospodar pe zona lui de casă făcea curat pe uliță. Știați că acest bălegar era liant în construcțiile de chirpici, fiind biodegradabil și ne-având nici o componentă toxică.

Pentru cei ce au uitat reproducem regulile așa cum erau

ele din Calendarul plugarului român

(Bibliografie: Calendarul plugarului român pe anul 1929, întocmit de Alexandru Măcelar, inginer agronom și directorul Camerei de Agricultură din Sibiu, Tiparul „Tipograful Săteanului” Sibiu, pag. 170)

Despre fânețe și pășuni

Pentru a putea economul ține vite bune și în număr corespunzător cu mărimea proprietății sale, ca să poată acoperi cel puțin o parte din gunoiul atât de necesar pentru rentabilitatea gospodăriei sale (că o parte din gunoiul de grajd îl poate înlocui cu gunoi artificial) trebuie să aibă fânețe, care produce mult și o calitate bună de fân, și pentru vară pășunată bune și de calitate superioare.

De-și vitele în oricare comună din țară se înmulțesc an de an, nu se gândește nimeni ca să înmulțească fânețele și pășunile, sau cel puțin să caute să le țină în stare bună de producție cu mijloacele care-i stau la dispoziție.

Atât fânețele cât și pășunatele existente se pot înmulți și îmbunătăți făcând fânețe și pășunate artificiale de tot nouă, sau prefacem pe cele naturale (slabe) în fânețe și pășunate artificiale bune, sau să se îmbunătățească cele existente.

Un progres mare s-ar face dacă cel puțin atât fânețelor cât și pășunilor existente s-ar da îngrijirea și lucrările ce se recer.

Lucrări raționale și de mare folos pentru sporirea producției atât cantitativ cât și calitativ la fânețe și pășuni sunt următoarele:

1. Se curăță bine de tufe, spini și mușuroaie.

2. Se dă gunoiu putred, sau gunoiu artificial.

3. Să grăpează cu o grapă grea de fer pentru a aerisi și știmula rădăcinile de erburi să înfrățescă și să poată mai ușor pătrunde la rădăcinaerul lumina, soarele și apa.

4. Se grăpează cu grapa de mușchiu pentru a se stărpi mușchii și a se putea aduna toate corpurile străine aflătoare pe fânețe sau pășuni, ce altfel și cu o greblă de fer se poate face.

5. Bălegile ce lasă vitele pe fânețe și pășuni, trebuie să îndată risipite că altfel pe locul ce-l acoperă balega nu se mai face în anul acela nimica.

6. Fânețele trebuie să cosite la timp în plină floare a erburilor, ca să nu îmbătrânească.

Fânețe și pășuni artificiale se pot face după ce locul îl pregătim bine prin lucrări raționale și-l aducem în stare de a primi sămânța care corespunde solului climatei și situației geografice.

Unele erburi au creștere înaltă, ridicată, păioasă - iar altele o au stufoase.

Sămânța de aceste soiuri de iarbă se află în comerț spre cumpărare și unele firme pun în vânzare aceste sămânțuri atât curat cât și amestecat după cerințele pământului fiindcă nu în toate locurile e potrivită orice sămânță, cu deosebire nu în proporții egale.

(urmăre în numărul viitor)

Asociația Ecomuzeului Regional Sibiu
Marius Halmaghi

ÎN LUNA IULIE E ZIUA LOR

Sbârcea Gheorghe
Barbu Ioan
Popa Moise
Iosif Gheorghe
Tecoanță Traian
Lungu Ana
Dobre Verghina
Sbârcea Ioan
Brezae Emilia
Oprescu Anica
Vasiu Iosif
Dragomir Susana

Retiș
Retiș
Alțâna
Țeline
Alțâna
Alțâna
Retiș
Retiș
Alțâna
Alțâna
Dealu Frumos
Alțâna

1 iulie 86 de ani
2 iulie 85 de ani
7 iulie 95 de ani
7 iulie 84 de ani
7 iulie 81 de ani
9 iulie 84 de ani
13 iulie 95 de ani
20 iulie 81 de ani
22 iulie 87 de ani
22 iulie 80 de ani
23 iulie 86 de ani
27 iulie 85 de ani

Noi le dorim sănătate, bătrânețe liniștită, dragoste și bucurii din partea urmașilor.

ELECTROCOM Ferroli

SISTEME TERMO-SANITARE COMPLETE

**FIRMA AUTORIZATĂ ISCIR PENTRU
MONTARE/INSTALARE
CENTRALE TERMICE PE LEMNE
ȘI COMBUSTIBIL GAZOS**

**AGNITA STR. 1 DECEMBRIE NR. 30
TEL./FAX: 0269-513396
TEL. MOBIL: 0788-601031**

**OFERIM O GAMĂ VARIATĂ DE
PRODUSE
ELECTRONICE ȘI ELECTROCASNICE
LA PREȚURI ATRACTIVE**

POSIBILITATE DE PLATĂ ȘI ÎN RATE

PIATA DE VINERI

Gata, au dispărut răsadurile din piață. Au apărut pepenii cu 1,5-2,0 lei cei roșii și cu 3 lei cei galbeni. Cireșele nu mai sunt trufandale dar au rămas destul de scumpe cu prețul de 5 lei kg ca și caisele. Roșiile sunt cu 1,5-2 și 2,5 lei iar vinetele cu 4 și 6 lei. Ardei buni de umplut, dacă ai carne se dau cu 3,0-3,5 lei kg și castraveții cu 1 leu. Vișine n-au prea fost, cele puține s-au vândut repede cu 4 lei kg. Fasolea păstăi se dădea cu 2 și 3 lei kg și se trecea destul de bine. Spunea unul că acum nu mai spală oala de zamă de păstăi până la toamnă că-i cea mai ieftină și cea mai bună. Cu o creastă de slănină și un pumn de păstăi ești sătul. Treaba lor ce spun nutriționiști de la televizor, dacă-ți place mâncarea înseamnă că-ți cade bine.

Brânzeturile, deși s-au înmulțit producătorii se dau tot cu 12 lei cașul, cu 10 lei telemeaua și cu 6 lei urda. Din păcate aceștia vând tot cu frica-n sân, pentru că spațiul de lactate nu este încă amenajat. Poate până la toamnă se rezolvă și problema asta.

Uneltele ecologice cu codă de lemn nu prea tentau pe nimeni. nici eu n-am întreat cât costă.

iondobre

S.C. MODEST IMPEX SRL

MODEST IMPEX partener **a CASA** **Ilansorol**
Casa casei tale

Vrei să-ți repari, să-ți modifice ori să-ți faci o casă? O problemă destul de simplu de rezolvat, dacă te adresezi firmei S.C. MODEST IMPEX SRL din Agnita. Aceasta oferă tot ce este necesar, de la balastru pentru fundație până la materiale de finisaj.

Ai nevoie de constructori? Firma S.C. MODEST IMPEX SRL, are o echipă de construcții cu personal specializat și autorizat, care oferă garanție pentru lucrările executate.

Vrei aparatură electro-casnică, obiecte de uz gospodăresc ori materiale utilizabile de calitate garantată și la prețuri fără concurență? La S.C. MODEST IMPEX SRL, găsești cea mai variată gamă cu aceste produse.

Ai nevoie de o anumită culoare de vopsea? LA S. C. MODEST IMPEX SRL, durează mult până te hotărăști ce alegi din cele 3000 de nuanțe din culorile curcubeului. Pe urmă cu ajutorul calculatorului, în cinci minute primești vopseaua de culoarea aleasă.

Nu-ți ajung banii? De la S.C. MODEST IMPEX SRL, poți cumpăra orice cu credit bancar.

S.C. MODEST IMPEX SRL, este unicul furnizor din zonă pentru produse ROMSTAL.

S.C. MODEST IMPEX SRL, asigură transportul gratuit al produselor, în Agnita, Ruja și Coveș și cu prețuri mici în alte localități.

DACĂ NU CREDEȚI TOATE ASTEA, PUTEȚI VERIFICA.

Personalul firmei S.C. MODEST IMPEX SRL, amabil și bine calificat, din unitățile de pe Aleea Castanilor și str. Mihai Viteazu, va confirma, dându-vă și detaliile necesare.

Firma SC MODEST IMPEX SRL, furnizor de produse și servicii de cea mai bună calitate le urează beneficiarilor și colaboratorilor ca în 2007 să se bucure de împliniri și succese. Le vom fi alături celor care au nevoie de noi. LA MULȚI ANI!

Să luăm ... aminte!

O singură vorbă e de ajuns celui ce va să te înțeleagă.
Osul gol nici câinii nu-l rod.
O sută de tâlhari nu pot despuia pe un (sărac) gol.
O traistă plină e mai ușor a o purta decât una goală.
O turmă și un păstor.
Oul de azi e mai bun decât găina de mâine.
Oul din sat e mai bun ca cel de acasă.
O venit vremea de-apoi / încărcată de nevoi.
O vorbă rea rănește mai mult decât o sabie ascuțită.
O vacă nu face ciurdă.
O vacă râioasă strică toată cireada.

ADMITERE 2007

Facultatea de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii de Securitate din Sibiu din cadrul Universității „Lucian Blaga” organizează concurs de admitere pentru specializările sale: Științe politice, Relații internaționale și studii europene, Studii de securitate.

Media de admitere se calculează ca fiind 25% media la limba și literatura română, 25% media la istorie, 50% media generală Bacalaureat.

Va așteptăm la sediul nostru din Sibiu, Calea Dumbrăvii 34, et II, Cam 25 în perioada 14 - 27 iulie 2007, între orele 9.00 - 15.00, sâmbata și duminica 9.00 - 13.00, pentru a deveni studenții viitorului.

Pentru alte informații vă stăm la dispoziție la tel. 0269-422169, e-mail: spriss@ulbsibiu.ro, <http://spriss.ulbsibiu.ro>; www.ulbsibiu.ro.

Întotdeauna cu un pas înainte!

PODIȘUL HÂRTIBACIULUI Sit Natura 2000

Pentru informații zilnice
Abonați-vă la cotidianul
Tribuna

**Nu-ți lăsa goală
Cutia poștală!**

COLEGIUL DE REDACȚIE AGNITA

Colectiv de redacție: Ilarion Bârsan, Eleonora Tudoran, Mircea Drăgan, Lucia Letiția Rodina, Marius Halmaghi,

Tehnoredactare: Nicolae Hodiș

Foto: Marius Halmaghi

Tipar: Tipo Trib Sibiu

EDITURA ETAPE SIBIU

Str. P-ța Republicii nr. 19 -
Tel.: 0269-510465, int.112
orele 8⁰⁰ - 15⁰⁰